

Чи можна проводити фото-, відеозйомку в закладі освіти

У закладі освіти час від часу відбуваються різні заходи за участю дітей.

Якщо ви плануєте знімати їх на відео та робити фоторепортаж, маєте знати, чи буде правомірною така зйомка. Чи матиме право заклад освіти публікувати фото і відео з дітьми на сайті, сторінці в соцмережі?

Наталія Сергійчук,

юрист Адвокатського об'єднання «Адвокатська фірма «Єфімов та партнери», Київ

Фото- чи відеозйомка в закладі освіти не суперечить закону. Ба більше, заклад вправі публікувати матеріали зйомок на сайті чи офіційних сторінках у соцмережах. Які норми допоможуть обґрунтувати зйомку — дізнайтеся зі статті.

Чи є зйомка втручанням в особисте життя

Ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України ([ст. 32 Конституції України](#)). Не можна збирати, зберігати, використовувати та поширювати конфіденційну інформацію про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

З огляду на цю норму з'ясуємо суть понять «особисте та сімейне життя» і «конфіденційна інформація».

Особисте та сімейне життя

Особистим життям фізособи є її поведінка у сфері особистісних, сімейних, побутових, інтимних, товариських, професійних, ділових та інших стосунків поза межами суспільної діяльності, яка здійснюється, зокрема, під час виконання особою функцій держави або органів місцевого самоврядування.

Сімейне життя — це особисті майнові та немайнові відносини між подружжям, іншими членами сім'ї, які здійснюються на засадах, визначених у [Сімейному кодексі України](#) (далі — СК):

- кожна особа має право на повагу до свого сімейного життя ([ч. 4 ст. 4 СК](#));
- ніхто не може зазнавати втручання в його сімейне життя, крім випадків, встановлених Конституцією України ([ч. 5 ст. 5 СК](#));
- регулювання сімейних відносин здійснюється з урахуванням права на таємницю особистого життя їх учасників, їхнього права на особисту свободу та недопустимості свавільного втручання у сімейне життя ([ч. 4 ст. 7 СК](#)).

Конфіденційна інформація

Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 року, справа № 1-9/2012 (далі — Рішення), містить офіційне тлумачення [статті 32 Конституції України](#):

- інформацією про особисте та сімейне життя особи є будь-які відомості та/або дані про відносини немайнового та майнового характеру, обставини, події, стосунки тощо, пов'язані з особою та членами її сім'ї, за винятком передбаченої законами інформації, що стосується здійснення особою, яка займає посаду, пов'язану з виконанням функцій держави або органів місцевого самоврядування, посадових або службових повноважень. Така інформація про особу є конфіденційною;
- збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди державою, органами місцевого самоврядування, юридичними або фізичними особами є втручанням в її особисте та сімейне життя. Таке втручання допускається

винятково у випадках, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень.

Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом ([п. 2 ст. 21 Закону України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII](#)).

Відповідно до Рішення зміст права на недоторканність особистого і сімейного життя як одного з видів особистого немайнового права полягає в тому, що фізична особа вільно, на власний розсуд визначає свою поведінку у сфері приватного життя і можливість ознайомлення з ним інших осіб та має право зберігати у таємниці обставини свого особистого життя ([ст. ст. 270, 271, 301 ЦК](#)). Фізична особа не може відмовитися від особистих немайнових прав, а також не може бути позбавлена цих прав ([ч. 3 ст. 269 ЦК](#)).

Як бачимо, поведінка в стінах закладу освіти будь-якої фізичної особи як учасника освітнього процесу вважається особистим життям. Інформація про особисте життя конфіденційна. Отже, збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації шляхом, в тому числі, фото-, відеозйомки без її згоди є втручанням в її особисте життя. А таке втручання допускається лише у визначених законом випадках.

Чому фото-, відеозйомка в закладі освіти не буде порушенням

Обговорюючи законність зйомки на території закладу освіти, врахуйте норми [статті 307 ЦК](#):

- фізособа може бути знята на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку лише за її згодою. Згода припускається, якщо зйомки проводять відкрито на вулиці, на зборах, конференціях, мітингах та інших заходах публічного характеру;
- фізособа, яка погодилася на знімання її на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку, може вимагати припинення їх публічного показу в тій частині, яка стосується її особистого життя;
- знімати фізособу на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку, в тому числі таємно, без згоди особи можна лише у випадках, встановлених законом (наприклад, під час проведення негласних слідчих дій).

Фізособа може заборонити знімати себе лише на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку. Тому якщо запис здійснюєте не на плівку, а на карту пам'яті, флешку тощо, то ви не порушуєте закон. Скористайтеся цим аргументом при доведенні правомірності зйомки.

Тож особа дає мовчазну згоду на зйомку, перебуваючи у громадських місцях, під час проведення заходів публічного характеру. Що можна віднести до таких місць і заходів публічного характеру?

Громадським місцем є частина (частини) будь-якої будівлі, споруди, яка доступна або відкрита для населення вільно, чи за запрошенням, або за плату, постійно, періодично або час від часу, в тому числі під'їзди, а також підземні переходи, стадіони ([ст. 1 Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» від 22.09.2005 № 2899-IV](#)). Заклад освіти за своїми значенням і суттю вважається громадським місцем. А будь-який захід, який відбувається на території закладу освіти, публічний. Тому зйомка учасників освітнього процесу відкрито під час уроку, свята, вистави тощо дозволяється **без згоди** осіб, які можуть потрапити в об'єктив камер.

Заклад освіти вправі також публікувати матеріали зйомок на сайті чи офіційних сторінках закладу у соцмережах.

Варто утриматися від публікації фото, які можуть скомпрометувати заклад або дитину (див. Додаток).

+

Додаток

Які фото ліпше не публікувати на сайті чи офіційних сторінках закладу освіти

Дитина впала в калюжу, забруднилась

Дитина плаче

У дівчинки задерлася спідниця

Діти сваряться або б'ються

Портретне фото дитини

У дитини на святі порвався костюм

Отже, зйомка в закладі освіти не суперечить закону, якщо її проводять у громадському місці, відкрито та якщо вона фіксує публічний захід. Однак законною вона буде, поки особа (її законні представники) не заборонить себе знімати.